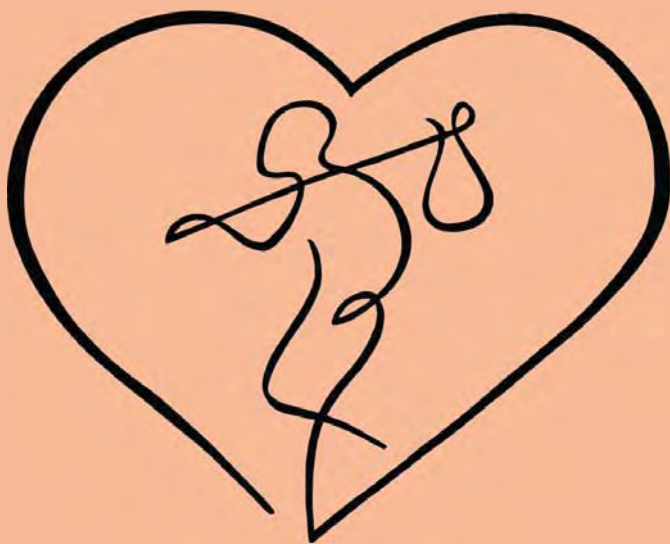

Családakadémia

ÚTON HAZAFELÉ

Életünk mint zárandoklat

M. Nurit Stosiek,
M. Caja Bernhard,
M. Veronika Riechel,
M. Gertraud Evanzin,
Ursula-Maria Bitterli

Női Ielkinap 2013

M. Nurit Stosiek, M. Caja Bernhard,
M. Veronika Riechel, M. Gertraud Evanzin,
Ursula-Maria Bitterli

Úton hazafelé
Életünk mint zárándoklat

M. Nurit Stosiek, M. Caja Bernhard,
M. Veronika Riechel, M. Gertraud Evanzin,
Ursula-Maria Bitterli

ÚTON HAZAFELÉ

Életünk mint zárándoklat

Női lelkinap, 2013

Családkadémia-Óbudavár Egyesület
Óbudavár, 2013

A mű eredeti címe:
Unterwegssein braucht ein Zuhause
Leben als Pilgerreise
Kiadó: © Schönstattbewegung Frauen und Mütter
D-56179 Vallendar, Berg Schönstatt 8.
info@sbfum.de www.sbfum.de

Borítógrafika: Simon András

Fordította:
Vissiné Berényi Edit

Német nyelvi lektor:
Baka Gabriella

Magyar nyelvi lektor:
Dömötörfi Nóra

ISBN 978-615-5149-73-3

Kiadja a Családkadémia-Óbudavár Egyesület
8272 Óbudavár, Kistelek u. 2.
www.csaladakademia.hu
kiado@csaladakademia.hu
Felelős kiadó: az Egyesület elnöke
Nyomdai előkészítés:
Palásthy Imre • www.PalasthyBt.hu
Nyomás: Vareg Kft., Budapest • www.vareg.hu
Felelős vezető: Bernwallner Viktor

Ének:
Menj, indulj, hivatásod van!¹

1. Életutad legyen
boldog és áldott!
Érjen célhoz,
vezessen Istenhez:

Refrén:

Menj, indulj, hivatásod van!
Szövetségesed van, bízzál benne!
Isten ma is csodákat tesz,
ha erejére építünk.

2. Szívünk, mint a zarándok,
mindig keres, sosincs otthon!
Ha megleli Istent, szomjúsága csillapodik.
Isten akar a beteljesedés lenni számunkra. Refr.
3. Utazók vagyunk a változás örvényében.
De hol van biztonság?
Krisztus az út, amely megtart
korunk viharai közt is. Refr.
4. Emberek keresztezik utadat –
olykor szenvedés, olykor kín!
Ne hagyd őket magukra,
hordozd őket, vidd őket Isten elé. Refr.
5. Áldás szálljon rád a szentélyből,
hogy szerencsésen célhoz érj,

¹ Szabad fordítás. Eredeti cím: Geh, brich auf, du bist berufen! Szöveg: Nurit Stosiek, dallam: Tabea Platzer

s áldássá légy sokak számára,
akiket Isten általad akar vezetni.

Menj, indulj, hivatásod van!
Menj Máriával, bízzál benne!
Isten ma is csodákat tesz,
ha erejére építünk.

Bevezetés

Életutad legyen boldog és áldott!

Életutad legyen boldog és áldott! – Ez a kívánság megmutatja, hogy mi mozgatja azokat, akik zarándoklatra indulnak. A motiváció többféle lehet. *Hape Kerkeling*² „Aztán nekivágtam” című zarándoknaplója – több, mint négy millió eladott példánnyal a legsikeresebb német ismeretterjesztő könyv – vagy „A te utad” című film, melyben egy kaliforniai szemorvos, Tom Avery, fia halála után maga is végigjárja a Szent Jakab-utat, s közben egészen különböző életfelfogású emberekkel találkozik, azt a spirituális sokféleséget tükrözik, melyben a keresztény indíttatás csak egy a sok közül.

De valami mégis összeköti azokat, akik útnak indulnak: meg szeretnék fejteni, mi a boldogság, s egy felsőbb hatalom áldására vágyunk, mely védi és kíséri őket. A zarándoklat nyilvánvalóan valami olyasmire ad választ, ami mélyen bennünk rejlik. A gyerekkor kutatásával foglalkozó Robert Coles a gyerekeket ifjú zarándokoknak nevezi, „akik tudják, hogy életünk csak egy rövid utazás”, aztán hozzáteszi: nemcsak ők, „mi mindannyian vándorok, kutatók, kalandorok, kóborlók és szétszéledtek, olykor

2 Eredeti nevén Hans Peter Wilhelm Kerkeling (1964-), német humorista, színész, műsorvezető

csavargók, sőt menekültek, s néha-néha zárandokok is vagyunk... Milyen fiatalon elkezdünk már gondolkodni utunk lényegéről és a célról, amelyhez vezet minket!” (R. Coles)

Az előttünk lévő könyvecske mindannyiunkat arra hív, hogy elgondolkodjunk, milyen is az életutunk, merre, milyen cél felé vezet minket? Az, hogy rákérdezzünk a célra, ma fontosabb, mint eddig bármikor. „Továbbra is úton vagyunk, de már nem tudjuk, hová tartunk” – így fogalmaz a lengyel-angol szociológus Zygmunt Bauman. Könyvünk címében erre az úticélra vonatkozó kérdésre a „hazafelé” szó válaszol: Útközben – hazafelé. Aki úton van, annak előbb otthon kell lennie valahol.

Mit ér a zárandoklat, ha nem gondolunk a hazatérésre?

Úton lenni még nem jelent zárandoklatot. Ma sokan állandóan úton vannak. A World Travel and Tourism Council szerint 2012-ben fordult elő először, hogy egymilliárd ember kelt útra. A számot tekintve egész népvándorlás! Egyre több ember tesz említést életrajzában külföldi tartózkodásról és állandó költözésről. Ebben munkahelyi és személyes okok is szerepet játszanak. Időközben sok szakmában feltétellé vált a mobilitás és a flexibilitás, ezek nélkül már nem is alkalmazták az embert. Ugrásra készen élünk, a világban, de lelkileg is.

Zarándoklaton lenni többet jelent, mint úton lenni. Odilo Lechner bencés főapát nyíltan felteszi a kérdést: „Mit ér a zarándoklat, ha nem gondolunk a hazatérésre?” Zarándok az, aki tudja, hová tart: haza ahhoz, aki őt erre az útra küldte.

2012-ben nemzetközi workshopot szerveztek hivatásos színházi szakembereknek „színházi játékos” témakörben. A workshop mottója ez volt: „Útközben – az otthon új formája”. A meghívottak egyike, Marco Štorman szabadúszó filmrendező ezt így kommentálta: „»Útközben – az otthon új formája« tökéletesen érzékelteti jelenlegi kétségbeesett helyzetemet. Rávilágít az ellentmondásra. Nem beszélhetünk identitásról, ha nincs egy hely, ahol megkapaszkodhatunk. Szabadesésben zuhanunk.”

Életutunkon szükségünk van otthonra, hazára, mely kapaszkodóként és célként szolgál. „A haza nem földrajzi fogalom. A hazát önmagunkban hordozzuk” – írja Andrej Szinyavszkij orosz író. Erre a bennünk lévő hazára gondolunk, amikor azt mondjuk: útközben – hazafelé. Kentenich atya, Schönstatt alapítója kettős „őshazáról” beszél; az egyik lelkünk mélyén van: otthon vagyok önmagamnál, a másik pedig egy vallásos őshaza: otthon vagyok Istennél, az én Teremtőmnél. E kettő összetartozik.

Ez az, ami a keresztény zarándoklatot jellemzi, és azt mozgásban tartja: tudom, hová tartozom, s oda tartok, úton vagyok a bensőm

és Isten felé. Ezért kezdődik zarándokénékünk ezzel a kívánsággal: „Életutad legyen boldog és áldott! Érjen célhoz, vezessen Istenhez!”

Három kérdés, melyen sok múlik

Sokféleképpen lehet keresni ezt a belső ott-hont. Egyik módja, hogy feltesszük azt a három kérdést, melyről a *forum.free2talk* internetes oldalon fiatalok osztják meg egymással gondolataikat: Honnan jövök? Hová tartok? Miért vagyok itt?

Egy fiatal lány így ír: „Bár hitem mindhárom kérdésre választ ad, mégis nehézségeim vannak azzal a kérdéssel, hogy miért is vagyok itt. Isten küldött ide a Földre – de mi a feladatom? És hogyan szeretném élni az életem? Ezen mostanában elég sokat kell töprengenem, különös tekintettel a 12. osztályra és a pályaválasztásra.”

A fórum egy másik résztvevője szerint „az a lényeg, hogy sosem vagyok egyedül az úton.”

Egy következő állásfoglalás: „Már többször feltettem magamnak a kérdést, hogy miért is vagyok itt, s nem egykönnyen találtam rá választ. Az értelmét tekintve mostani életemmel gyakran nem vagyok elégedett, ám többre jelenleg nem gondolhatok. De valóban ezért vagyok itt a földön?”

Megint más ezt írja: „Honnan jövök? Hová tartok? Miért vagyok itt? (Mi az értelme lételemnek?) Hívó protestánsként azt kellene válaszolnom: a fényből jövök, Isten fényéből és szerete-

téből, és végül oda is fogok menni. Azért vagyok itt, mert az Úr teremtett, és mert szeret. Egyszerű emberként azonban mégis azt mondanám, hogy nem tudom, honnan jövök, és hogy mi vár rám, ha ezt a világot újra elhagyom; az egyetlen dolog, amit tehetek, hogy bízom a hitemben!”

A következőkben saját életünket mint zarándokutat vizsgálva – s a hangsúlyokat kicsit máshová helyezve – megpróbáljuk végiggondolni ezt a három kérdést: Honnan jövök? Miből élek? Hová tartok?

Honnan jövök?

Zarándokúton vagyunk: keressük gyökereinket

Honnan jössz? Ismerkedéskor világszerte ez a kérdés hangzik el először, rögtön a nevünk említésekor vagy még azelőtt. Nem mellékes dolog tudni, hogy valaki honnan jön. Az örökbe fogadott gyerekek szeretnék tudni, kik a biológiai szüleik. Gyakran minden követ megmozgatnak, hogy megtalálják őket. Sok millióan foglalkoznak családfakutatással. Mélyen bennünk él a kíváncsiság, hogy megismerjük a „honnan”-t: gyökereinket.

A származása iránti érdeklődés ma egyre több ember számára válik fontossá. Minél bizonytalanabb idők járnak, annál bizonytalanabban vagyunk ebben a kérdésben is: ki vagyok? De ahhoz, hogy tudjuk, kik vagyunk, tudnunk kell, honnan jövünk.

A bizonytalanság generációja: utazók a változás örvényében

Amennyiben az életet egy nagy utazásnak tekintjük, ma mindannyian többé-kevésbé a változás örvényében lévő utazóknak éljük meg magunkat.

A társadalmi életben, de személyes életében is mindenkinek magának kell mérlegelnie a kockázatokat. A közvélemény sokféle életformát megenged. „Neked kell tudnod, mit akarsz” –

hangzik a jelszó. Vagyis az egyes emberek maguk felelősek boldogságukért, életük megtervezéséért és előrehaladásukért.

De senki sem tudja, hogy a mai feltételek holnap még érvényesek lesznek-e.

A pszichológus Heiko Ernst szerint „minden változik, sok minden nem sikerül. Lassan megtanuljuk, hogy a krízisek állandósulni fognak az életünkben, és valójában már semmiben sem bízhatunk. A biztonság – már ami az élet rizikóival és a sorscsapásokkal szembeni védettséget illeti – magánüggé válik.” Mivel a tudósok majdnem minden kérdésben egymással ellentétes véleményen vannak, folytatja Ernst, „életérzésünket a tőzsde le-föl ugráló görbéi és a tömegtájékoztatási eszközök vég nélküli krízis- és katasztrófalitániái határozzák meg. Vélt és valós fenyegetések mindenütt jelen vannak. Állandóan a legrosszabbal kell számolnunk: terrortámadásokkal, járványokkal, természeti katasztrófákkal, repülőgépek lezuhanásával, inflációs és csődjelentésekkel, élelmiszerszennyezéssel, munkanélküliséggel.” (H. Ernst) Az újabb és újabb biztonsági intézkedések – mint a légszák az autóban, a legújabb antivírusprogram vagy a mindenütt jelenlévő biztonsági kamerák – sem tudják mindezeket feledtetni: a bizonytalanság állandó kísérőnké vált. A külső bizonytalanság visszahat ránk: már egyáltalán nem érezzük magunkat otthon a világban, az adott körülmények között. Minden változik. Létezik egy közmondás:

Trautes Heim, Glück allein (Kb.: A meghitt otthon az egyetlen boldogság.) Lehet, hogy mosolygunk rajta, de bölcsesség rejlik benne: ott vagyunk boldogok, ahol bízhatunk (trauen) magunkban és a többiekben, ahol bizalmas, meghitt (vertraut) viszonyban vagyunk egymással, ahol tudjuk, kik vagyunk. Ahol otthon és biztonságban érezzük magunkat.

A bizonytalanság társadalmában viszont ***állandóan egy olyan élethez kell alkalmazkodnunk, amely minden részletében bizonytalan.***

Ez megváltoztatja az embert, ennek eredménye egy „elcsigázott én” lesz, ahogyan a francia szociológus Alain Ehrenberg fogalmaz azonos című könyvében. Felelősséget hordozni olyan területeken, ahol számunkra túl magasak a követelmények, lelki elbizonytalanodást eredményez. Aki elbizonytalanodott, az mindezekelőtt egyre vágyik: biztos talajra, arra, hogy visszakapja azt, ami ismerős és otthonos, ami világossá teszi számára, hogy ő kicsoda. Így növekszik bennünk a vágy, hogy megismerjük gyökereinket. Egészen a kezdetekig „visszakérdezzük” magunkat: Honnan jövök? Ez a „honnan”, a származásunk erőteljesebben meghatároz minket, mint azt néhányan szeretnénk. Mert hát tehet-e az ember róla, hogy biztonságos környezetbe vagy nyomornegyedbe született, hogy akarták-e vagy nem, hogy keze-lába ép-e vagy nyomorék?

E helyen végső választ adni saját életünk „honnan”-jára nem elegendő ahhoz, hogy az egy boldog élet alapja legyen.

„Sosem a kezdeteknél kezdjük (ti. keresni a gyökereinket)” – mondja valahol Odo Marquard filozófus. Ezzel azt akarja kifejezni, hogy sokkal inkább hagyományok és szokások közé születünk, mintsem azt feltételeznénk.

Mi, keresztények másképp értelmezzük ezeket a szavakat: nem az a kezdet, amikor előnyös vagy kevésbé előnyös feltételek között világra jövünk. A kezdet – a mi „honnan”-unk – számunkra az a szeretet, amellyel Teremtőnk mindegyikünket elgondolt és életre hívott. Ha ezt leszögezzük, akkor a kiindulási feltételek itt a Földön minden ember számára azonosak: Isten mindenkit szeret és mindenkit egyedi életre hívott el. Amikor az ember elkezd ezen gondolkodni, felismeri, hogy ez óriási igazság.

A felfedezés: királyi sarj vagyok

A *forum.free2talk* oldalon a fiatalok eszmecseréjének egyik bejegyzése a „Honnan jövök?” kérdésre így hangzik:

„Néha elgondolkodom rajta, s arra jutok, hogy amikor megfogantam, valaki más is létrejöhetett volna, valaki, aki másképp néz ki, mint én, valaki, aki másképp viselkedik. Vajon léteznék-e akkor is (ha egy másik asszony szült volna világra)? Vagy akkor nem lennék? Néha felteszem magamnak ezt a kérdést.”

A kérdést, amely ezt a fiataalt foglalkoztatja, folytathatjuk: Hogyan tud Isten engem személyesen számon tartani a sok millió ember között? Hogyhogy pont engem hívott életre ezekkel az adottságokkal, pont akkor és pont ezektől a szülőktől? Már létrejöttünk is Teremtőnk szeretetének titka, mely önbecsüléssel tölthet el bennünket. Lehetséges, hogy a szüleim nemet mondtak rám, de Isten akart engem, éppen engem, és gondoskodott róla, hogy megszülessek. „Kiválasztott minket öröktől fogva? Ez azt jelenti, hogy nem egy szám vagyok a sok közül. Lehet, hogy különösebben senki sem érdeklődik irántam, látszólag egy vagyok a tömegben. De a nagy Isten azt üzeni nekem, hogy az ő szívében, az ő tudta és akarata szerint én nem egy puszta szám vagyok, hogy ő a szemét rajtam tartja. Kiválasztottalak benneteket ezrek és milliók közül.” (J. Kentenich)

Minden ember Istentől jön – szüleinktől biológiai életünket kapjuk (ennél többre az ún. reprodukciós orvoslás sem képes). De a lelkünk, amely isteni „kódként” egyediségünket meghatározza, közvetlenül Isten kezéből származik. Csak azáltal keletkezik emberi élet, hogy Isten ily módon közreműködik.

Ez a méltóságunk, hogy Isten személyesen akart minket, új minőségbe csap át, amikor a keresztség szentségében részesülünk. A keresztség által „újonnan születünk” (vö. Jn 3,5) víztől és Szentlélektől. Isten az ő Fiában szeretett

gyermekeivé fogad, és isteni életével ajándékoz meg minket. Krisztus kereszthalálával szerezte meg nekünk ezt a méltóságot. Így a keresztség alapvető lelki újjászületés, egyfajta *természetfeletti „vérrokonságot”* hoz létre.

Hogyan éreznénk magunkat, ha átlagos hétköznapjaink valamelyikén egyszer csak ez a hír érkezne: valójában a legfelsőbb nemesi körök-ből származunk?

A keresztség ennél sokkal több: általa „családfánk” Istenben gyökerezik, általa az ő legközelebbi hozzátartozóivá, gyermekeivé válunk. Voltak szentek, akik „nemesi” származásuknak ezt a megtapasztalását névváltoztatásukkal is hangsúlyozni akarták, pl. Istenes Szent János.

Kentenich atya szerint itt „az emberiség egyik mély vágya teljesül. Az első emberek már a Paradicsomban olyanok akartak lenni, mint Isten. Kell tehát, hogy az emberben egészen mélyen ott rejtőzzön a vágy, hogy túlnőjön önmagán. Ezért fektetnek a mítoszok és a mágikus kultuszok olyan nagy hangsúlyt arra, hogy az embert megdicsőíteni mutassák. Az ember istenné vagy valami hasonlónak kell, hogy váljon. Isten az embernek erre a igényére ingyen kegyelmével válaszolt... Ha Istentől születtünk és az ő természetében részesülünk, akkor szükség-szerű, hogy a gyermekei legyünk.” (J. Kentenich)

Nem úgy vagyunk egy kicsit ezzel a csodálatos valósággal, mint a szíriai Naámán, aki majdnem elmulasztotta a leprából való gyógyulás

lehetőségét, mert túl egyszerűnek tűnt számára, hogy csak hétszer meg kell merítkeznie a Jordánban? Nagy ceremóniát várt Elizeus prófétától, amelyért sok pénzt is áldozott volna. De a próféta nem akart pénzt, nem is ment el hozzá személyesen, csak megüzente neki, hogy fürödjön meg a Jordánban.

Nem így vagyunk néha mi is a keresztség szentségével? Életünk során mindenféle külső és belső szenvedéssel találkozunk, némelyik esetén készek lennénk akár pénzt is áldozni, csak hogy jobbra forduljon a sorsunk. Olyan tapasztalatokra vágyuk, amelyek kiszabadítanak minket a hétköznapi béklyóiból, és egy olyan világba emelnek, ahol fény és biztonság uralkodik. Sokan a legkülönbözőbb (és gyakran igen homályos) gyógyító tanokban keresik a választ, ami sokba kerül nekik.

Isten ugyanakkor olyan ajándékot készít nekünk a keresztségben, amely életérzésünket alapvetően javíthatná, és sok lelki szenvedést megszüntethetne, ha mi ezt a ránézésre oly jelentéktelen jelet hittel elfogadnánk.

Azok, akik hisznek ebben, másképp élnek. Mint például az a dél-afrikai színesbőrű asszony, egyetemi oktató, elkötelezett békeharcos, aki egy beszélgetésben mások kérésére elmeséli, hogy az apartheid idejében más színesbőrű egyetemistákkal együtt hogyan lökték ki a buszból, hogy szidalmazták, rendszeresen becsmérelték, hátrányosan megkülönböztették. Arra a

kérdésre, hogy hogyan tudott mindezzel megbirkózni, minden keserűség nélkül így válaszol: „Nem árthattak nekem. Isten gyermeke vagyok.” S ezek nemcsak szavak, ő tényleg annak érzi magát. Ezáltal van ereje, hogy határozottan járja a saját útját, és a nehéz helyzeteket is nyugodtan viselje.

Mintha ezt a gondolatot folytatná egy fiatalasszony: „Igen, akkor tudjuk igazán kézbe venni sorsunkat, **ha a szívünk legmélyén valóban biztosak vagyunk »nemesi« származásunkban.** Akkor lesz bátorságunk, és lesz kisugárzásunk.” Elmeséli, hogy ez hogyan valósulhat meg konkrétan. „Amikor például a lányaink bevásárláskor ráéreznek: »ez illik hozzám«. Vagy ugyanígy, amikor a lányok mérlegelik, hogyan állítsák be facebook-profiljukat, amikor elgondolkoznak azon, hogy minek van helye az interneten, és mennyit szabad magukból felfedni.” Aki átéli méltóságát, az magabiztosabb lesz.

Kentenich atya felhívja a figyelmünket: a tudat, hogy a keresztség által Istennel ilyen közeli rokonságban vagyunk, megadja az embernek az „életbiztonság” érzését! S hozzáteszi: „Nem kell szellemi óriásnak lennem, annál inkább óriásnak kell lennem isteni »életbiztonságból!«” (J. Kentenich)

Egy egyetemista lány elmesélte, hogyan elegyedett beszédbe az egyetemi könyvtárban munka közben egy fiatalemberrel, aki ott felügyelt. Amikor elmondta neki, hogy teológiát

tanul, igazi beszélgetés indult el közöttük. A fiatalember „egyik kérdése ez volt: hogy is van az, hogy mi hisszük, Isten mindent lát? Hiszen néha olyan dolgokat teszünk, amelyeket egyáltalán nem is szeretnénk, ha látnának. Hát nem szörnyen kínos ez? Elmondtam neki, hogy hiszem: Isten jót akar nekünk, mindannyiunknak külön-külön, és ezért ez a mindent látás elviselhető. Még sok minden másról is beszélgettünk, felelősségről, bűnről stb. Néhány nappal később újra megszólított: pár napja állítólag mondtam egy mondatot, amely őt azóta is foglalkoztatja: hogy Isten mindenkinek jót akar. S kérdően nézett rám. Abban a pillanatban hihetetlenül izgalmasnak találtam, hogy az összes mondat közül, melyeket váltottunk – pedig sok volt belőlük! – éppen ez volt az, amelyik megmozdított benne valamit. És megrendített a felismerés, hogy az a hitigazság, amely számunkra olyan magától értetődő: »királyi sarj vagy«, végtelenül értékes és belülről nemes, sokak számára egészen új hír. Milyen jó, gondoltam, hogy rendezvényeinken mindig olyan fontosnak tartjuk, hogy ezt az üzenetet közvetítsük, amely nekem néha már lejárt lemeznek tűnik. De nem az! Mert micso-da szolgálatot tehetünk az életnek azzal, hogy a gyakran egészen más körülmények közül, más életszemlélettel hozzánk érkezők szívében elültetjük ezt a gondolatot, melyet aztán magukkal vihetnek az életbe – bármi is várjon rájuk ott?!”

Hitünk abban, hogy Isten teremtményei és – a keresztség által – az ő szeretett gyermekei vagyunk, életünket **alapvetően pozitív előjelűvé** teszi. Lehet, hogy ez egy provokatív gondolat, tekintve a sok egyenlőtlenséget, sőt igazságtalanságot, mellyel némelyek együttélni kénytelenek. De az életfeltételek önmagukban senkit sem tesznek boldoggá vagy boldogtalanná. A döntő az, hogy hogyan állunk hozzá az élethez. A keresztény hit lehetővé teszi számunkra, hogy a kihívásokat egy tágabb horizonton szemléljük: mi Isten gyermekei vagyunk. „Ha pedig gyermekei, akkor örökösei is: Istennek örökösei, Krisztusnak társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk.” (Róm 8,17)

Kentenich atya így magyarázza Pál apostol szavait: Csodálatos örökség vár ránk, de teljesítenünk kell a feltételeket, amelyek kapcsolódnak hozzá. Krisztus testvéreinek kell mutatkoznunk azáltal, hogy életének minden szakaszát átéljük vele, a szenvedéseit is. „Íme, milyen életszerű az apostol. Leereszkedik a szürke hétköznapiakba. De az élet összes gyötrelme – mi ez ahhoz a dicsőséghez képest, amelyben majd részünk lesz! Véleményem szerint a jelen szenvedéseit nem lehet összehasonlítani az eljövendő dicsőséggel (vö. Róm 8,18). Már most is dicsőségben élünk, de az még rejtve van előttünk. Később válik majd nyilvánvalóvá. Azután Pál belehelyezi az embert a teremtés egészébe. A

teremtés is látni szeretné, hogy milyen vagyok, amikor egészen Isten gyermeke vagyok (vö. Róm 8,19). Csodálatosan mély felfogás! Kint a természet nyög és sóhajtozik, megváltásra vár: mikor válik Isten gyermekeinek dicsősége nyilvánvalóvá a számára? Ha kiteljesedik bennünk az istengyermekség!” (J. Kentenich)

Életünk „honnan”-jából – Istentől jövök, Isten gyermeke vagyok – olyan örökség növekszik számunkra, amely jövőt ígér. De felelősséget is jelent: mi keresztények arra vagyunk hivatva, hogy embertársainknak, sőt az egész teremtésnek közvetítsük, milyen boldogság, milyen felszabadító erő az, hogy Isten elfogad minket.

Az „új út”, amely megmutatja, hogyan lehetünk boldogok

A kereszténységet nem sokkal keletkezése után „új útként” kezdték emlegetni. Sőt máig újdonság, hogy a keresztség által egész lényünkkel Isten szeretetében fürödhetünk és Istennel „rokonok” lehetünk.

Kentenich atya egyszer megkérdezte: „Átélték már a boldogságot?”, s rögtön válaszolt is: „Bizonyára, különben nem lennének itt.” Rámutatott: a legfontosabb út, amely a boldogsághoz vezet, az a hit, hogy Isten az életünkben személyesen utánunk jön, és szeretne minket boldoggá tenni. Nem *nekünk* kell megteremtünk a boldogságunkat, nekünk csak meg kell nyílnunk Isten előtt, és hinnünk kell az ő jóakaratában.

A boldogságkutatásban újra és újra megfogalmazzák a boldog emberek jellemzőit, ill. stratégiáit. Ezek mintegy magyarázataként szolgálnak annak, amit Isten nekünk a keresztségben ajándékozik, például:

- „A boldog embereknek stabil az önértékelésük.” – A keresztségben elnyert kegyelem közvetíti nekünk azt a biztos tudatot, hogy a Teremtő feltétel nélkül elfogad minket.
- „A boldog emberek optimisták.” – Aki a keresztség kegyelmét elfogadja, pozitívabban él.
- „Aki boldogan akar élni, annak a destruktív gondolatokat (Semmi vagyok, semmit nem tudok...) másokkal kell helyettesítenie.” – Mi lenne itt alkalmasabb, mint ez a „hittétel”: Istennek drága és értékes vagyok?
- „A tartós szeretetkapcsolat táplálja a boldogságot.” – Isten szeretete hűséges, a legtartósabb szeretet, amely végigkísér minket egész életutunkon.

Maria Widl erfurti pasztorálteológus szerint a keresztség sokak számára ma azért is kevésbé vonzó, mert az életben való boldoguláshoz túl kevés segítséget találnak benne. Szerinte „a mai ember egyház felé irányuló kérdése így hangzik: Sikeres, boldog életre vagyunk hivatottak vagy nem? Ha igen, akkor mondjátok meg nekünk, hogyan éadjuk azt el. Hiszen a reklámok

szakadatlanul erről beszélnek nekik. Feltűnik egy autó az óceánban vagy az örök sivatagban, és elröpíti őket az abszolút boldogságra.

A reklám folyamatosan azt az üzenetet közvetíti, hogy a legnagyobb boldogság az, ha bizonyos termékeket fogyasztunk. Voltaképpen pontosan tudjuk, hogy a reklám mesebeszéd, de a mese mindig is elbűvölte az embert, akkor is, ha tudta, hogy az csak mese.

Az egyház gyakran abból indul ki, hogy az a küldetése, hogy az emberek mellé álljon bajban és szükségben. Még azok is, akik semmire sem tartják, nagyra becsülik az egyházat karitatív tevékenységéért. A másik oldala annak, hogy a világ bajainak specialistái vagyunk azonban az, hogy a posztmodern ember azt mondja: klassz, hogy vagytok, de remélhetőleg nem lesz rátok szükségünk.

Amit keresnek, az egy olyan vallás, amely megmutatja nekik, hogyan lesznek boldogok. Ez a kérdés egyáltalán nem olyan felületes, mint amilyennek gyakran hallatszik.” (M. Widl)

Vajon mi változhat környezetünkben, ha életünk során ezt az üzenetet sugározzuk: a kereszténység az az út, amely boldogságra vezet, s hogy belőle reményt merítünk az életünkhöz, amely megtart minket?

Az emberek reményt keresnek

Szükség esetén azokban a fogyasztási javakban keresik, amelyeket megszereznek. Charles

Revlon, a Revlon amerikai kozmetikai cég előző elnöke egyszer állítólag így fogalmazott: „A gyárban kozmetikumokat állítunk elő. A boltban reményt árulunk.” Mennyivel inkább terjeszthetjük a reményt mi, keresztények, amely hitünkben olyan sokféleképpen árad felénk! És a remény boldogság, mégpedig nagyon intenzív boldogság. Mert a szépre való várakozás gyakran boldogabbá tesz, mint annak birtoklása.

Amikor újra útnak indulunk, hogy életzáródokat tudatosabban járjuk, akkor nagyon fontos a keresztség eseménye. Talán már gyermekként megkereszteltek minket, de ennek a pillanatnak a nagyságát eddig még nem fogtuk fel igazán. Segíthetne, ha az isteni elfogadásnak ezt a megtapasztalását még egyszer tudatosítanánk életünkben.

Természetesen nem keresztelkedhetünk meg még egyszer. De megújíthatjuk a keresztséget, és mélyebben életünk részévé tehetjük. A schönstatti szeretetszövetséget Kentenich atya a keresztségben kötött szövetség megújításának, biztosításának és elmélyítésének útjaként írja le. A Föld minden részén emberek milliói élnek ezt át, hitük élővé válik, mélyebben kezdenek hinni. „Schönstattot kb. tíz évvel ezelőtt ismertem meg” – írja egy asszony. „Amikor valami olyasmiről beszélek, ami a Schönstatt előtti időre esik, néha azt mondom, az az előző életemben volt... Tényleg igaz, hogy az életem azóta egészen más minőségű lett. Egyszerűen

boldogabb és nyugodtabb vagyok, érzem, hogy hordoznak, hogy Isten védelme és áldása alatt vagyok. Már nincs bennem az a nyomás, hogy mindennel egyedül kell megbirkóznom. Valójában azóta érzem igazán azt, hogy élek!”

Életünk vonzereje egy kettősségben rejlik: szeretnénk Istennel az ő szeretetében újra és újra találkozni, s így a boldogság utáni vágyunkat kielégíteni, ugyanakkor érezzük, hogy ettől még többre vágyunk. Így válunk zarándokká: tovább kell mennünk, és Istent tovább kell keresnünk, egészen addig, amíg egyszer végérvényesen otthon leszünk az ő szeretetében. Az énekben ezt énekeltük: „Szívünk, mint a zarándok, mindig keres, sosincs otthon! Ha megleti Istent, szomjúsága csillapodik. Isten akar a beteljesedés lenni számunkra.”

Szempontok az elmélkedéshez

„Mi vagyok én a hit fényében? A hit fénye olyan gyengén pislákol. Mi vagyok? Már nem igazán tudom. Jézus Krisztus tagja vagyok, Isten gyermeke, a háromságos Isten lakása, Isten kedvence, az Atya szemefénye... Ezek az igazságok nem tűntek el teljesen a tudatunkból, de nincs már világító erejük, és már nem az élet értékei számunkra...

Isten szeret, akkor is, ha kezdettől fogva csúnya a külsőm, vagy ha később váltam azzá. Ha Isten bennem él, akkor én Isten lakása vagyok. Az őskereszténység egészen ennek szellemében

élt. Tertullianus apja frissen keresztelt gyermeke fölé hajol, megcsókolja a mellkasát, mert Isten ott lakik az ő kis szívében. Lelkünk mindig a háromságos Isten lakása. Ha a keresztény ember- és istenkép eltorzul, csökken az emberi méltóság. Amikor az ember Krisztusban Istenhez emelkedik, az emberi méltóság mindig fényesebben ragyog. Lehetek szegény és megve-tett, nem tesz semmit. Hiszen Isten gyermeke és Krisztus tagja vagyok.” (J. Kentenich)

- Hogy viszonyulok ahhoz az igazsághoz, hogy a „honnan”-om Isten szeretetében nyugszik, hogy Isten személyesen akart és hívott életre engem?
- Mit jelent számomra a keresztség? Isten gyermeke vagyok, drága és értékes. Mit jelentene számomra a keresztség – a méltóság – tudatát elmélyíteni?
Egy asszony, aki tanácsadóként dolgozik, ezt mondta: „Amit a hang Jézus megkeresztelkedésekor Jézusról mondott: »Ez az én szeretett Fiam, az én szeretett gyermekem«, azt Isten minden kereszteléskor elmondja annak az embernek, akit megkeresztelnek. Ha egy ember képes ennek tudatában élni – »én vagyok a szeretett ember« –, akkor megtalálta a kulcsot a boldogsághoz. Minden téren más minőségű lesz az élete, mert megéli, hogy elfogadják, bármi jöjjön is. És ez a boldogság.”

- Mely gondolatokat viszem magammal ebből a szakaszból, hogy tudatosabban éljek, táplálkozzam ebből a forrásból: a keresztség kegyelméből, Isten szeretetéből?

Miből élek?

Zarándokúton vagyunk: a létfontosságúra összpontosítunk

Aki zarándokol, az a legszükségesebbre összpontosít: a legszükségesebb ruhára, a legszükségesebb élelmiszerekre, aztán szép lassan abban is csak a legszükségesebbre, ami a lelket foglalkoztatja.

Egy asszony elmesélte, milyen érzés fogta el egy idő után első hosszú zarándoklatán: „Az az idill, amit egy zarándoklatról képzeltem, nem létezik. Napról napra továbbmenni, mindegy, hogy esik-e vagy forróság van, a fáradtság ellenére is továbbmenni, meredek szakaszokon is kitartani, s mindezt napról napra; aztán az izgalom, hogy hol lesz este a szállásom – mindez szinte kényszerített, hogy minden felesleges gondolatot elengedjek, s azzal foglalkozzam, mire van szükségem ahhoz, hogy ezt az utat végigcsináljam. S végül ott álltam a kérdés előtt: mire van leginkább szükségem ahhoz, hogy az *életemet* végigcsináljam, hogy jól éljek?

Alapvetően nagyon egyszerűen megfogalmazható, hogy mi, emberek mit keresünk, mire van szükségünk a boldogsághoz: szeretetre vágyunk. De mivel a szeretetet gyakran csak nagyon torz módon tapasztaljuk meg, és nem ritkán csalódunk, ezt nem könnyű belátni.

Ahhoz, hogy megértsük, mi valójában a szeretet, benne kell élnünk. Ez csak akkor válik lehetségessé számunkra, ha figyelünk lelki életünk ritmusára. És ebben van a zarándokutak nagy többlete. Mert a zarándoklaton a lélek „gyalogol”, a külső tempó lehetővé teszi, hogy bensőnkben az élet nagy kérdéseivel foglalkozunk, és lassan magunkra találjunk. Életünk zarándokútján azonban ez általában nem így van.

Úton egy felgyorsult társadalomban

Amit ma megtanulunk, az holnap már idejétmúlt, a számítógépünk merevlemezét jövőre el is dobhatjuk. Ez egy különös, egyre gyorsuló körforgás: a technika lehetővé teszi számunkra, hogy sok mindent gyorsabban intézzünk el, ez pedig **élettempónk felgyorsulásához** vezet.

Egyre több ember próbálkozik azzal, hogy minél több dolgot sűrítse bele egy napjába, egy hetébe, az életébe. Ez vagy úgy sikerülhet, hogy gyorsabban tesz bizonyos dolgokat – fast food (gyorsan főz és eszik), speed dating (több személlyel teremt kapcsolatot gyors egymásutánban azzal a céllal, hogy élettársat, üzlettársat stb. találjon), power nap (egy rövidet, max. 20 percet szundít délben), vagy lerövidíti a szüneteket és próbálja elkerülni a várakozást. A harmadik módszer, hogy több dolgot tesz egyszerre, ez a multitasking. Teljesen nyilvánvaló, hogy ezek a stratégiák nem felelnek meg lelki ritmusunknak. Egy Németországban tanító ko-

reali pszichológus, Han „a fáradtak társadalmáról” beszél. Az általános gyorsulás következtében létünk alapállapotává válik a kimerültség. A pszichológusok új fogalmat alkottak, ez a hurry sickness, azaz a „rohanókór”. Az egyén állandóan úgy érzi, hogy sűrgeti az idő, akkor is, ha pillanatnyilag elég ideje lenne; megszokásból panaszkodik a túl sok munkára; agresszívvé válik, ha a piros lámpa vagy a csúcsforgalom lelassítja a tempóját; ideges lesz, ha a másik valamit kicsit körülményesebben mesél el vagy lassabban reagál stb. Egy nők körében végzett felmérés kimutatta, hogy közülük minden második – állandóan vagy legalább alkalmanként – a „rohanókór” tüneteitől szenved. A megkérdezettek 80 százaléka leginkább a rohanást és a hajszát tartja stresszfaktornak. Az állandó váltás a sok feladat között túlterheltséghez vezet, amely nem múlik el nyomtalanul, nem hagyja érintetlenül sem testünket, sem lelkünket.

Ennek a gyorsulásnak egyik megjelenési formája az egymást egyre gyorsabban váltó információk áradata. Naponta túl sok mindenről szerzünk tudomást ahhoz, hogy a részleteket pontosabban érzékelhetnénk vagy a fontosat a lényegtelentől meg tudnánk különböztetni. Az információk túl gyorsan követik egymást, és túl gyorsan érvényüket veszítik, semhogy ellenőrizni tudnánk, mi az, ami valóban igaz belőlük. Sven Gábor Jánszky trendkutató felteszi a kérdést: „Mi történik, ha az ember úgymond

mindenütt, bárhol, bármikor bármilyen információt megkaphat?” Arra a következtetésre jut, hogy sok a lehetőségünk, mégse tudjuk, merre tartsunk, mert nincs, ami alapján tájékozódhatnánk.

Hogy az ember előtt egyáltalán még legyen valamilyen irány, az „érezkelt” igazságba kapaszkodik. Időjárás-jelentésekből ismerős számunkra a hőmérsékletérzet fogalma. Ha például hideg szél fúj és kicsit szemerkél az eső, mutathat a hőmérő akár tíz fokot is, úgy érezzük, mintha nulla fok körül lenne a hőmérséklet.

Az érezkelt igazság ennek megfelelően az, amit a ma embere igaznak fogad el, mert az átlagos többség (vagy a statisztika) igaznak mondja azt. Az ember érzékeli, hogy valami merre tart, a vélemények merre mutatnak; a médiában mindig ugyanazokkal a kulcsszavakkal találkozunk. Amit elég sokszor hallottunk, az tényé válik. Hogy ellenőrizzük, mi igaz belőle, arra gyakran nincs időnk.

Az, aki nem tudja, mi az, ami tényleg igaz, nem köteleződik el. Így alakul ki az az embertípus, melyet a vitatott Marlboro-plakátkampány „maybe”-nek nevezett: egy olyan ember, aki nem dönt, nem áll ki semmi mellett. De ez azt is jelenti, hogy igazán nem is lelkesedik semmiért, és nem kötelezi el magát. Ez azonban elerőtleníti, hiányzik az energiája ahhoz, hogy a saját útját járja. Így az egyén az általános mozgásban arra mozdul, amerre a többség tart.

Ahhoz, hogy ebben a gyorsuló társadalomban megtanuljuk az életzarándoklat művészetét, nem elegendő néhány kisebb kiigazítás. Meg kell állnunk, s fel kell tennünk magunknak a kérdést: miből élek? Nem kérdés, egy többgyermekes anyának, egy dolgozó nőnek sok minden meghatározza a tempóját. Nem szállhat ki egyikük sem csak úgy az adott ritmusból. Ma mindannyiunkat szorongat valamiképpen az idő, s ez elől nem térhetünk ki. De testi és lelki egészségünk és boldogságunk szempontjából mégis döntő fontosságú, hogy itt megálljunk, s tudatosítsuk, mire van igazán szükségünk, hogy aztán jól tudjunk gazdálkodni ezekkel az alapvető fontosságú tartalékaikkal.

„Egyszerű nagylelkűség”: a saját utamat járom

A média sokat foglalkozott azzal, hogy miért mondott le XVI. Benedek pápa. Egy valami azonban bizonyos: volt bátorsága azt tenni, ami a mi életünkben is lényeges, csak sokkal kisebb horderejű. Szabad akaratából olyan lépést tett, amely alapvető változást jelentett a fennálló viszonyok szempontjából, megtervezett programokat borított fel, terveket semmisített meg, hangsúlyok áthelyezését tette szükségessé. A hír úgy ért mindenkit, mint a villámcsapás, amely azon az estén a Szent Péter bazilika kupolájába csapott.

Az újságíró Peter Seebald így kommentálta az eseményeket: „Aki XVI. Benedeket ismeri,

tudja, hogy képes egyedül döntéseket hozni, de semmit nem tesz anélkül, hogy alaposan ne mérlegelne, hogy végül ne az Úr szavára hallgatna. Nem lehetséges akkor, hogy odafentről hívták vissza, még ha idő előtt is?” (P. Seebald) Maga a Szentatya két nappal lemondása után, hamvazószerdai prédikációjában adott magyarázatot, amely alapvetően tükrözi hozzáállását:

„Az igazi tanítvány nem magának szolgál, s nem is a »publikumnak«, hanem Urának egyszerű nagylelkűségben: »És Atyád, aki a rejtekben is lát, megjutalmaz« (Mt 6,4.6.18). Bizonyágtételünk annál hatásosabb lesz, minél kevésbé keressük saját dicsőségünket, és minél inkább tudatosítjuk magunkban, hogy az igaz ember jutalma az élet végén maga Isten, a vele való személyes találkozás békeességében és fényében, színről színre és mindörökké (vö. 1Kor 13,12)” (XVI. Benedek pápa)

Ezek a szavak útmutatásként szolgálhatnak, amikor arra a kérdésre keressük a választ, hogy miből élünk. Egyszerű nagylelkűségről van szó, amely nem attól növekszik, hogy az én kívánságai körül kering, de nem is a közvélemény („publikum”) elismerésétől. Az egyszerű nagylelkűség akkor növekedik, amikor szívünk rejtett mélyén feltesszük a kérdést, hogy mi az, ami megfelel Isten velünk való tervének, s aztán azt meg is tesszük. Ennek hatása békeesség és fény, belső boldogság, az a meggyőződés, hogy külső támadások ellenére is a helyes úton járunk.

Ha komolyan hisszük, hogy nem valamilyen véletlen (vagy netalán szerencsétlenség) folytán jöttünk világra, hanem mert Isten szeretetből akart minket, akkor ez azt is jelenti: ő azt akarja, hogy azt az életutat járjuk, amely boldoggá, s egyben mások számára gyümölcsözővé tesz minket. Teljes szabadságot ad nekünk. De ha mellette döntünk, gazdagon „megjutalmaz” minket. Nem különféle javakkal, hanem azzal, hogy önmagát mint legfőbb jót ajándékozza nekünk.

Ebben az összefüggésben jó, ha közelebről is megvizsgáljuk: voltaképpen miért is hajszolnak annyi mindent az emberek valódi nyomás nélkül is? Hiszen senkinek nem kötelező a szabadidejében is stresszelni vagy a mégoly mellékes információt is megszerezni.

Ha mélyebben megnézzük, e mögött a hajszá mögött **az élet teljessége iránti olthatatlan vágy** rejlik. Egy előadásban az előadó így fogalmazta meg a problémát: Végtelen boldogságra vagyunk rendelve. De manapság a boldogság eléréséhez rendelkezésre álló idő rettenetesen röviddé vált. A korábbi generációk tagjai, amennyiben hívők voltak, egy egész örökkévalóságnyi boldogságot tudhattak maguk előtt. Manapság egyre kevesebben hisznek abban, hogy ez után az élet után még vár ránk valami. Ezzel a lehetőségük, hogy boldogok legyenek, nagyon összezsugorodott, 80 esetleg 100 élet-

évre. De még ha 140 vagy 170 évről lenne szó, az is semmisség az örökkévalóságához képest...

Hartmut Rosa szociológus felhívja a figyelmet: ott, ahol az emberek többé nem hisznek Istenben, s ezáltal az örök beteljesülés lehetőségében, meg fogják próbálni abból a néhány életévből a lehető legtöbbet kihozni. Leírja, hogy milyen logika húzódik meg e mögött tudat alatt: „Ha kétszer olyan gyorsan élünk, két élet feladatát zsúfolhatjuk bele egy életbe. Következésképpen ez azt jelenti, hogy a gyorsítással megpróbáljuk halálunk előtt megvalósítani az örök életet.” (H. Rosa)

A felgyorsult tempó az elfojtott örökélet-reményesség jele! Mekkora nyomástól szabadulhat meg életünk, ha közvetlenül ahhoz fordulunk, aki már ebben az életben, de még inkább utána boldoggá akar tenni minket! Azt is mondhatnánk: kevésbé feszítetten és boldogabban élünk, ha kezdettől fogva azt tesszük az első helyre, amit egyébként is minden próbálkozásunkban keresünk: hogy szeretetet kapjunk és szeretetet adjunk.

Kentenich atya sokszor mondta, hogy minden ember „fő foglalkozása” az, hogy szeressen. Egész napunkat ez kellene, hogy meghatározza, mondja. Például: „Megkérdezi valaki, hány óra. A válasz: éppen itt az ideje, hogy szeressünk.” (J. Kentenich)

Egy alkalommal a hajszolt életmódról volt szó, amelyben ma sok nőnek része van. A részt-

vevők kölcsönösen ötleteket adtak egymásnak. Ekkor szót kért egy asszony, aki hosszú ideig élt más kultúrterületen, s ezt mondta: „Itt, Európában más kultúrákat gyakran túl lassúnak tartunk, s ezzel automatikusan kicsit elmaradottnak is ítéljük őket. De én megéltem, hogy ott az emberek alacsonyabb életszínvonal mellett életminőségüket jobbnak érzékelik. Vajon miért nem tesszük fel ezt a kérdést is: kell egyáltalán ez a rohanás? Nem tehetnénk legalább a magánéletünkben máshová a hangsúlyokat és kérdezhetnénk meg magunkat: mi az, ami tényleg épít engem és a családomat, és mi veszi el tőlünk a minőségi időt?”

Ugyanúgy, ahogy valaki, aki zarándoklatra indul, alaposan mérlegeli, mire van feltétlenül szüksége, nehogy a túl sok felesleges teher miatt kudarcot valljon, ezekben a zaklatott és nehézségekkel terhes időkben nekünk is bátran meg kellene vizsgálnunk: Mire van tényleg szükségünk, mire vágyunk igazán az életünkben? Mit fogunk a végén, életutunkra visszatekintve beteljesülésnek találni? A rohanást? Azokat az időket, amikor a családban vagy a munkahelyünkön feszült volt a légkör, mert mindenki túlterhelt volt, s mindenki csak azon igyekezett, hogy túléljen? ***Vagy olyan pillanatokot fogunk találni, amelyek tovább fénylenek bennünk, mert szeretettel teli pillanatok voltak?***

Bármit erőltetünk is bele hétköznapjainkba, bármiről is gondoljuk azt, hogy még meg

kell tennünk, sose felejtsük el feltenni a kérdést: olyan-e az életritmusom, hogy tudom gyakorolni „fő foglalkozásomat”, hogy a lelkem „nem marad le”, hanem szeretni tud? A kérdés így is szólhat: mi segít, hogy *belsőleg* növekedjem? Kentenich atya ebben az összefüggésben felhívja a figyelmet a következőre: hogy valaki minőségi életet élt-e, tulajdonképpen csak akkor lehet megtudni, ha megszabadul a külső befolyástól. Az ember bizonyos időpontban bizonyos munkaterületen gyakran rendkívüli módon teljesít, s elnyeri környezete elismerését. De a külső tevékenység miatt megfélekedzik a belső átalakulásról. „Igen, sajnos ez így van: a legtöbb ember az idő során összecseréli a külső tevékenységet a belső formálódással. Ha az ember idősebb lesz, és kifelé már nem képes ugyanúgy tevékenykedni, hiányozni fog a nagy feladat ösztönző ereje; tehát a lélek nem tudja egy céllal összekötni azt, ami benne rejlik. Ekkor mutatkozik meg, hogy belül milyen is valójában az ember. Így bizonyára érteni fogják a válaszat. Miért van az, hogy összességében nem haladtunk annyit, amennyit szerettünk volna? *Mert túl keveset szerettünk igazán!...* Az igazi előrelépés a belső, lelki előrelépés, és *az egyetlen olyan erő, amely belső átalakulást eredményez, a szeretet.* Nincs más erő, amely ezt ilyen mértékben képes előidézni.” (J. Kentenich)

Fáradságba kerülhet az életünkből néhány dolgot elhagyni és néhány hangsúlyt áthelyez-

ni. Előfordulhat az is, hogy ez az adott pillanatban kavarodással fog járni. De ha segít minket abban, hogy nagyobb teret kapjon életünkben az, ami a legfontosabb, hosszú távon mindenki nyer vele, mi is, embertársaink is.

Az „új út”: meggyőző hitelesség

Ha megkérdezzük magunktól, kik tettek ránk maradandó benyomást, olyan emberek lesznek azok, akiknek volt bátorságuk a szeretetnek e belső erejéből élni. XVI. Benedek ilyen világító jel volt sokak számára az Egyházon kívül is. „Radikális gondolkozó, ez volt a benyomásom” – írja Peter Seebald, „és radikálisan hívő, aki azonban hite radikalizmusában nem kardot ránt, hanem egy sokkal erősebb fegyvert használ: az alázat, az egyszerűség, a szeretet erejét.”

A szeretet ereje volt az mindig is, ami a kereszténységet hitelessé tette, s ez mind a mai napig így van.

Kentenich atyával kapcsolatban mesélik: egy fiatal egyetemista lány abban az időben, amikor Kentenich atya az USA-ban élt, elutazott hozzá, hogy megismerkedjen vele. Németországba hazatérve megkérdezték tőle, milyennek látta Kentenich atyát. A lány azt mondta, csak egy szó jutott eszébe: hiteles. S hozzátette, így Schönstatt is hitelessé vált számára.

Sokan így jutottak hitre: emberek által, akik előttük élték meg, hogy a kereszténység szép, és beteljesülést ad. Olyannyira, hogy az ember-

nek nincs is többé szüksége néhány olyan dologra, ami manapság sokak számára feltétlenül az élethez tartozik, s ezért állandóan foglalkoztatja őket.

Egy asszony elmesélte, hogyan tapasztalta meg ezt, amikor találkozott Schönstattal: „Schönstattban sok olyan nőt ismertem meg, akik ott a kereszténységnek egy új útjára találtak rá. Én éppen betöltöttem a negyvenet, amikor először jártam Schönstattban. Kellemes polgári életet hoztam magammal: férjet, két gyereket, félállásban végzett munkát, egy többé-kevésbé jól sikerült életet a maga egyéni jellegzetességeivel. Az, hogy Schönstattban a hitnek egy egészen más, egészen csodálatos módjával ismerkedhettem meg, egy számomra addig ismeretlen érzéssel töltött el, teljesen elbűvölt. Schönstatt által megváltozott az életem, mert máshonnan kezdtem nézni. Minden szépségen és nehézségen át isteni fény ragyog. Tekintetemet Máriára és az ő életére irányítja, és hív, hogy én is őt tegyem életem mércéjévé.” Elmeséli azt is, hogy ezáltal hogyan csökkent benne a teljesítménykényszer és a becsvágy, hogy mindent tökéletesen csináljon, és hogyan tanult meg ezáltal boldogabban élni. Összefoglalóan végül ezt mondja: „A hit erejéből új útra léphettem egy olyan közösségben, amely gazdagít, támaszt és biztonságot nyújt. Ezért szeretnék a keresztény lét ezen új útjának nagyköveteként tevékenykedni.”

Miből élsz? Ezt a kérdést gyakran – sokszor szavak nélkül – felteszik nekünk, keresztényeknek. Tegyük tanúságot róla, hogy a hit segít boldogabb és teljesebb életet élni, pontosan azért, mert sok mindenre már nincs szükségünk. Mert az egyszerű nagylelkűségben megtanulunk arra összpontosítani, ami valóban lényeges: a szeretetre. A szeretet Isten „névjegykártyája”, amit általunk sokakhoz szeretne eljuttatni, hogy mások is megismerjék őt.

Az egyik plébánián csöngött a telefon. Egy olyan asszony volt a vonalban, aki már régen kilépett az Egyházból. Az iránt érdeklődött, hogy hogyan léphetne be újra. A plébános elmagyarázta neki, és megkérdezte tőle, mi indította erre a lépésre. Az asszony elmesélte: a lakása a templom előtti térre néz, így minden vasárnap látja a híveket, a sok fiatal családot, akik istentisztelet után a templom előtt együtt vannak. Figyelte őket, milyenek, hogyan viselkednek, s egyre jobban tudatosult benne, hogy jó lehet kereszténynek lenni. Feltámadt benne a vágy, hogy ő is közéjük tartozzon.

Az a mód, ahogyan a keresztények élnek és egymáshoz viszonyulnak, Isten „névjegykártyájává” válhat, amely mások számára (újra) megnyitja az utat felé.

Szempontok az elmélkedéshez

- Amikor visszatekintek az életemre, mely pillanatok, tapasztalatokat, találkozáso-

kat élem meg beteljesültnek, életminőségben való növekedésnek, boldognak? Mi volt az, ami – visszatekintve – inkább rontott az életminőségemen és elvesztett értékes időmből, ahelyett, hogy gazdagított volna?

- Kik hiteles személyek számomra, ha a jól sikerült élet példáit keresem? Mi az, ami megérint, mit tanulok tőlük?
- Életutam előttem álló szakaszára tekintek: Ha összehasonlítom az első két kérdésre adott válaszokat, mely számomra fontos értékek válnak nyilvánvalóvá? Közülük melyeket szeretném utam további részén is feltétlenül megtartani, azért, mert erősítenek és boldogabbá teszik életemet?

Hová tartok?

Zarándokúton vagyunk: a célban reménykedünk

Mark Twain állítólag egyszer ezt mondta: „Aki nem tudja, hová tart, nem csodálkozhat, hogy egészen máshová érkezik” (mint ahová szeretett volna).

Életünk során célokat tűzhetünk magunk elé – befejezzük tanulmányainkat, felépítünk egy házat, továbbképezzük magunkat stb. –, életünknek mint egésznek végső célját azonban nem határozhatjuk meg mi magunk, ugyanúgy, ahogy életünk kezdetét sem mi magunk határoztuk meg. Életünk végső célja Teremtőnk szuverén döntése. De igyekeznünk kell, hogy felismerjük ezt a célt, és aszerint éljünk. Keresztény zarándokutunkat ennek tudatában járjuk. Ez arra emlékeztet minket, hogy egész életünk folyamán úton vagyunk a beteljesülés felé, amelyről nem tudjuk, részleteiben hogyan néz ki. Jézus szavaiból azonban tudjuk, hogy várnak minket az atyai házban, és hogy arra rendeltünk, hogy nála örökké boldogok legyünk. „Hová is tartunk? Mindig hazafelé!” – írja Novalis, a költő.

Még azok is, akik nem osztják ezt a hitet, hordozzák azt a reménységet, hogy életük boldogan fog lefolyni. Az ember akkor is a boldogságot keresi, ha az út végén nem látszik a cél. A szociológus Zygmund Bauman leírja, hogy ez

hogyan mutatkozik meg a 3. évezred posztmodern emberénél. Négy stratégiát nevez meg.

Kószálók, csavargók, turisták, játékosok

A *kószáló* mindenekelőtt élvezni szeretné az életet anélkül, hogy megállapodna valahol. Az élet számára egy nagy bevásárló-, művelődési és szabadidőközpont, ahol következmények nélkül sétálhat és élvezheti az élet kellemes oldalát. „Nem shoppingolunk – boldogra vásároljuk magunkat” – egy nagy bevásárlóközpont szlogenje ezt a hozzáállást tükrözi. Az élet kemény, kellemetlen oldaláról a kószáló a lehető legkevésbé vesz tudomást, mindig ott bukkan fel, ahol élveznivaló van. Ennek a „mintha-életformának” a csúcsa a virtuális világban való „kószálás”, amelyben újra és újra létrehozható egy kellemes művalóság.

A *csavargó* ezzel szemben megéli a mobil társadalom keménységét. Állandóan váltásra kényszerül munkahelye miatt, de azért is, mert a kapcsolatok egyre rövidebb ideig tartanak, az új kapcsolatok pedig gyakran helyváltoztatással járnak. Aki sokadszor költözik, azt már csak az érdekli, hogy hol van a szupermarket, a mozi és a HÉV-megálló. Mindent függőben hagy, mert valamikor úgymint újra itt a vége. Így a csavargó beletörődik az otthontalanság állapotába, s hogy egyáltalán beszélhessen életminőségről, végül pozitívumként állítja be, kötetlenségként, mozgásszabadságként jellemzi azt.

A *turista* szintén úton van, de nem szükség-szerűségből, hanem mert élményekre vágyik. Igaz, elvárja, hogy olyan élményei legyenek, amilyeneket szeretne. Az egyik kalandokat, a másik szokatlan kulturális élményeket keres, a harmadik egyszerűen csak a strandon szeretne heverni. Az élet legyen egy nagy kaland, de lehetőleg a valódi veszély komolysága nélkül.

Végül a *játékos* az életet egy nagy játéknak látja, melyben semmi nem kiszámítható, de nem is megváltoztathatatlan. Ha valami nem tetszik, kiszállok, s máshol folytatom. Az a lényeg, hogy a kártyáimat a lehető legjobban kijátsszam. Egyik játszmának sincs következménye a következő szempontjából, a siker vagy sikertelenség a játszma befejeztével megszűnik. De mivel mindig a nyereség a cél, emberi kapcsolatokra alig van mód. Minél bonyolultabb az élet, annál fontosabb beszállni a nagy játékba, melyben mindent elveszíthetünk, de mindent meg is nyerhetünk. Állandó a készletelés, hogy mindig újra próbálkozzunk.

E stratégiák különlegessége abban rejlik, hogy – így fogalmaz *Baumann* – a ma embere mindegyiket magában hordozza, ezért tűnik el egyre jobban a klasszikus vallásos zárandokszemlélet. Hiszen a zárandok a beteljesülést mindenekelőtt a jövőben keresi, a boldogság felé tart, miközben a négy életstratégia itt és most keresi a boldogságot. S mivel az ember nem tudja, nem jön-e mégis valami jobb, min-

dent nyitva hagy. A posztmodern zarándokutakat, a 3. évezred zarándokútjait olyan emberek járják, akik értékelik a vallásos légkört, de lelkükben, különböző mértékben, van valami a kószálóból, a csavargóból, a turistából és a játékosból is. Ez valamennyire mindannyiunkat jellemmez.

Szempont az elmélkedéshez:

- Hol fedezem fel magamban ezt a négy típust? Mit találok belőle jónak és örömtelinek, s mit kevésbé jónak?

Még ha a zarándoklat ma másként is néz ki, mint korábban, lelkünk mélyén mi, a ma emberei is zarándokok, keresők vagyunk, akik „többre” vágyunk. Leplezhetjük ezt a vágyunkat, el is fojthatjuk, de kioltani nem tudjuk. Valaki, akinél ez teljesen nyilvánvalóvá vált: Szent Ágoston.

Nyugtalan a szívünk...

Szent Ágoston önéletrajzában, a Vallomásokban elmondja, hogyan hajtotta a vágy az élvezetek felé – íme, a kószáló. Hosszú éveken át kereste a beteljesedést minden elképzelhető kellemetességben, a luxusban, a féktelen életben. Visszatekintve leírja, hogy a szeretet után kutatva hogyan került egyre inkább az élvezetek rabságába, s hogyan kezdett egyre nagyobb belső ürességet érezni. Ezért tovább keresett. Végül Isten megmutatta magát neki, s ő átélte,

hogy a legintenzívebb élvezet Istent élvezni és benne élni.

Ágoston csavargó is, állandóan járja a világot, de járja korának lelki útjait is, hogy válaszokat találjon. Önéletrajzában kifejezetten gyakran megtalálhatók a „nyugtalan” vagy „nyughatatlan” szavak. Itt is őszinte marad önmagához, nem elégszik meg, hanem tovább keres, míg végül felfedezi a keresztény hitet. Az, hogy Ágoston – mint a turista-típus – élményeket keres, mégpedig olyanokat, amelyek tetszenek neki, Vallomásaiból szintén nyilvánvalóan kiderül. Egyre csak vadászik rájuk. De ebben sem találja meg azt, amire a lelke vágyik, mígnem megtérésében Isten olyan élménnyel ajándékozza meg, amely teljesen más minőségű.

Ágoston önéletrajza egyben a játékos önéletrajza is, aki újra meg újra nagy erőbedobással próbálkozik. Többször változtatja életfelfogását, aminek következtében életének „játékszabályai” is mindig változnak. De legbelül akkor is kereső marad. Csak nagy sokára jut el a fordulóponthoz, és lel rá a hazafelé vezető útra: kereken 30 évig tart, amíg útja célját felismeri, vagy ahogy ő fogalmaz, hazatalál. Amikor Krisztus megmutatkozik neki, s ő megtalálja benne a boldogságot, amelyet mindig is keresett, ezzel a mondattal foglalja össze legfőbb tapasztalatát: „Nyugtalan a szívünk, amíg benned meg nem nyugszik. Mert a saját képedre teremtettél minket, Istenem!”

Ágoston példája klasszikus módon tükrözi az élet zarándokút mivoltát, melyet a nyugtalanság, a vágyakozás jellemez, azután a látszólagos és a valódi beteljesülés, és – olykor – csalódás és újabb nekirugaszkodás.

A döntő az, hogy úton legyünk, hogy ne elégedjünk meg idő előtt azzal, amit a pillanat kínál.

Az „új út”: úton hazafelé

A „Hová tartok?” kérdés nehézsége és egyben páratlansága abban áll, hogy közülünk senki nem tudja igazán, hogy néz ki ez a végső cél. Csak azt tudjuk – és éljük meg minden alkalommal, amikor valakit elszólítanak ebből az életből –, hogy nincs itt maradandó lakhelyünk (vö. Zsid 13,14), hanem az eljövendő otthonunk felé tartunk. Krisztus ezt az otthont sokszor leírta nekünk, a Szentírás beszámol erről. „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik” (1Kor 2,9), így ír Pál apostol a korintusi gyülekezetnek.

Ahhoz, hogy ezeknek az ígéreteknek hinni tudjunk, és úton maradjunk, szükségünk van valamire, ami segít megízlelnünk ezt az új világot. Ez a szeretet.

Minél inkább engedjük, hogy a szeretet legyen létünk legfőbb mozgatórugója, annál nagyobb örömmel haladunk célunk felé életünk zarándokútján. Kentenich atya így fogalmaz-

za meg ezt a döntő kérdést: „Valóban ez egész életünk lényege: szeretetből szeretetért? Honnan jössz? A szeretetből. Hová tartasz? Az örök szeretetbe. Ez egész életünk összefoglalása. Az isteni szeretet küldöttei vagyunk. Szeretnünk kell az embereket, és szeretni tanítani őket. Így egész életünk egy szeretet-körforgás. Az örök szeretetből jövünk, az örök szeretetbe akarunk visszatérni.”

Ily módon úton maradni nem saját teljesítmény, hanem kegyelem. Schönstattban segítségként és ajándékként éljük meg, hogy Mária, Jézus anyja a szeretetszövetségben kísér és erősít minket, hogy mindig tudjunk bízni a szeretet erejében.

A következő ének ezt a tapasztalatunkat és egyben mérlegeléseinket is összefoglalja. Olyan, mintha párbeszédet folytatnánk Máriával. Fel tesszük neki a három legfontosabb kérést: Honnan jövök, miből élek, hová tartok? És Mária válaszol. Hív minket, hogy újra elinduljunk a szeretet útján, életünk végéig mindig újra s újra nekirugaszkodjunk. Azt ígéri, hogy velünk jön, felajánlja a szeretetszövetséget, hogy ezáltal erősítsen és segítsen minket az úton, hogy célhoz érhessünk.

Amit itt szavakban megfogalmazunk, az Schönstatt 100 éves tapasztalata: Mária a nagy bátorító, aki segít, hogy a boldog élet álmát ne adjuk fel túl gyorsan, amikor az élet próbára tesz minket. Sok embernek segít bízni abban,

hogy a szeretet erősebb, és erősíti is szeretetünket a vele való szövetségben. Az a vágya, hogy sokakat segítsen a boldogsághoz vezető úton. „Engedd, hogy veled menjek, hogy közel legyen hozzád a szeretetszövetségben!”

**Ének:
Életünk mint zarándokút³**

1. Honnan jövök? Honnan jövök?
A szeretetből! A szeretetből jössz!
Engedd, hogy mélyen beléd ivódjon:
Istennek, a Magasságosnak értékes vagy:
gyermeked vagy, az Ő visszatükröződése vagy.
A szeretetből jössz!

Refrén:

Azért vagy, hogy te is vele szeress.
Istennek szüksége van rád, szüksége van
minden lépésedre.
Szereteteddel mozzog a világot: indulj tehát!

2. Miből élek? Miből élek?
A szeretetből! A szeretetből élsz.
A szeretet erőt és fényt ad neked.
Legyen csillagod és iránytűd, biztonságot ad.
A szeretetből élsz!
3. Hová megyek? Hová megyek?
Hazafelé, a szeretethez, hazafelé mégis, a
szeretethez.

3 Szabad fordítás. Eredeti cím: Leben als Pilgerreise.
Szöveg: Nurit Stosiek, dallam: Sophie Brüning

A szeretet csillapítja a vágyat.
Ne add fel túl korán! Légy mások számára az út.
Hazafelé mégy, a szeretethez!

4. Ezért élek! Ezért élek!
Igen, hogy szeress. Igen, hogy szeress.
A szeretet lesz a mennyországod.
Engedd, hogy veled menjek, hogy közel legyek hozzád a szövetségben.
Igen, azért élsz, hogy szeress!

Elmélkedés: Életünk zárandoklat

Könyvünk első részében végiggondoltuk az életet mint zárandoklatot. A következőkben – lélekben vagy valóságosan – végig is járjuk ezt a zárandoklatot, s közben saját életünkre figyelünk.

A zárandoklaton térképet használunk. Nekünk is rendelkezésünkre áll életzárandoklatunkhoz egy térkép, mely megtalálható könyvünk utolsó oldalán, vagy színes mellékletként letölthető a *Schönstatt-mozgalom Nők és anyák* honlapról⁴.

A vezérfonalat életzárandoklatunkhoz Kentenich atya egy mondata adja:

„Zárandokok vagyunk itt a Földön. Ezt tudjuk, és mégsem tudjuk! Gyakran úgy élünk, mintha a Föld lenne végső otthonunk. De mégis csak zárandokok vagyunk.

Ha végiggondolom életemet mint zárandoklatot, három gondolat jut eszembe:

- Hogy néz ki a **zárandokutam**?
- Milyen a **zárandokszállásom**?
- Mi a célja **zárandoklatomnak**?”

(J. Kentenich)⁵

4 www.sbfum.de/veranstaltungen/tag-der-frau

5 Ez és minden további idézet ebben a részben Kentenich atyának az 1964. április 26-án, a húsvét utáni 4. vasárnapon elmondott prédikációjából való. (A teljes szöveg „Pilgerleben” címmel az „Aus dem Glauben leben” sorozat 13. kötetében a 49-69. oldalon található.)

Az egyes lépcsőfokoknál három kulcsfolyamatot tartunk szem előtt, melyeket már megvívítottunk az első részben:

Zarándokutam boldog út lesz, ha van kapcsolatom a „honnán”-nal, gyökereimmel. Isten szeretetéből jövök.

Zarándokszállásaim erőt adnak, hogy utamat hitelesen járjam, megadják azt, amiből életemet élhetem. Szeretetből élek.

Zarándoklatom célja hívogat, hogy mindig úton legyek hazafelé, ne adjam fel idő előtt, hanem újra és újra feltegyem a kérdést: hová tartok? Hazafelé tartok, Isten szeretetébe.

A következő ösztönzéseket feldolgozhatjuk kis zarándokcsoportokban vagy önállóan. Az útmutatásokat zarándokcsoportok számára fogalmaztuk meg. Ha egyedül vagy csak lélekben járjuk végig az utat, a lépéseken értelemszerűen változtassunk.

Ráhangolódás

Ráhangolódásként – a csoport helyzetétől függően – rövid imát mondunk, melynek végén Isten áldását kérjük.

Első szakasz: Zarándokutam

Bevezetés

A 121. zsoltárt fogjuk közösen olvasni. A zarándokének szerzője azért kel útra, mert az Izrael Istenével való találkozástól boldogságot és áldást remél. De útja, amely a jeruzsálemi templomhoz vezet, veszélyes. A zarándokokat rablótámadások, szélsőséges időjárás – tűző déli napsütés, éjszakai hidegek – veszélyeztetik, idegenek, s így sok mindenben kiszolgáltatottak.

Nem érezzük-e magunkat mi is hasonlóan életzarándoklatunkon? Mi is sok mindenben kiszolgáltatottnak éljük meg magunkat: a bizonytalan munkakörülményekben, kapcsolati válságainkban, testi és lelki gyengeségeinkben, oly sok mindenben, s ez lelkünk mélyén félelemmel tölt el minket.

Kentenich atya veszélyesnek mondja életzarándoklatunkat a kívülről leselkedő veszélyek, de a belülről, saját bensőnkéből támadó fenyegetések miatt is.

Egy pillanatra álljunk meg és gondolkodjunk el: mit élünk meg utunkon veszélyként, fenyegetésként, teherként?

Most bízzuk újra Istenre ezeket a személyes terheinket a zsoltáros szavaival:

Közös ima

Mindenki egy-egy sort olvas:

- „Tekintetem a hegyek felé emelem: honnan jön segítség számomra?
- A segítség az Úrtól jön, aki az eget és a földet teremtette.
- Ő nem engedi, hogy botladozzék lábad, nem alszik az, aki őriz téged.
- Lám, nem alszik, nem pihen, aki őrséget áll Izrael felett.
- Az Úr a te oltalmazód, az Úr védelmez jobbod felől.
- Nappal nem éget a nap, s éjjel nem árt neked a hold.
- Az Úr megóv minden bajtól, ő vigyáz életedre.
- Az Úr megőrzi jártadban-keltesben, mostantól fogva mindörökké.” (Zsolt 121, 1-8)

Elmélkedés

Az a mód, ahogyan a zsoltáros leírja Istenét, megmutatja, hogy tökéletes biztonságban érzi magát nála: a nagy Isten, aki a mennyet és a földet alkotta, egyben mindennek a kezdete, a zárandok „honnan”-ja. Ő az, aki gondosan vezeti és óvja jártában-keltesben. A zsoltáros ennek tudatában járja útját: Istenből jövök, Isten vigyáz rám.

Az, hogy honnan jövök, meghatározza a következő szakasz minőségét: ha éppen egy veszekedés után vagyunk, az a következő pillanatainkra is rányomja bélyegét, sőt néha egészen hosszan tart a hatása. Ha valami szépet éltünk át, a boldogság napunk további részét is beryogja.

Gondolatszere kettesben

Honnan jössz éppen?

- A csoportból ketten-ketten (esetleg hárman) elmesélik egymásnak, hogy milyen helyzetből érkeztek, s mi az, ami abból még foglalkoztatja őket.

Elmélkedés: Aki mindennel Istenhez megy, mindig Istentől jön

Honnan jössz? Erre a kérdésre a legkézenfekvőbb választ adtuk: abból a helyzetből, amelyből érkezünk. Attól függően, hogy ez a helyzet milyen volt, jobban vagy rosszabbul érezzük magunkat.

Jézus megtanított minket egy olyan fogásra, amely segít nekünk egyszerűbbé és boldogabbá válni: mindent megbeszélte mennyei Atyjával. Újra és újra visszavonult, hogy mindent megoszson vele, a szépet és a nehezét egyaránt. Amit élete végén mondott, azt napról napra számtalanszor gyakorolta: „Itt hagyom a világot, és visszatérek az Atyához.” (Jn 16,28)

Ugyanezt mi is megtehetjük Istennel, a mi Atyánkkal: egy pillanatra visszavonulunk, „elhagyjuk” a világot, és az Atyához megyünk az-azal, ami foglalkoztat minket. Így könnyebb lesz haladni zarándokutunkon.

Mert aki mindennel Istenhez fordul, az mindig Istentől jön.

Gyakoroljuk ezt együtt: most lehetőségük lesz beszámolni *Istennek* arról a helyzetről,

amelyet éppen megosztottak egymással – talán még aprólékosabban, még személyesebben: beszámolhatnak okokról, összefüggésekről, amelyek nyomasztóak vagy éppen boldogítóak a helyzettől függően. Egy kis időt hagyunk magunknak, hogy mindezzel Isten elé járuljunk, s mindent letegyünk eléje. Jézus az Atya iránti szeretetében közel lesz hozzánk, és elküldi nekünk Szentlelkét.

Idő a szemlélődésre

Összegzés az első szakasz végén

Jó lenne, ha mindaz, amit most közösen, de mégis egészen személyesen gyakoroltunk – hogy mindennel Istenhez, a mi Atyánkhoz fordulunk –, egyre inkább meghatározná életzarándoklatunkat. Az *óra*, amelyet a zarándoktérképen látunk, erre emlékeztet: nem számokat találunk rajta, hanem betűket, amelyek összeolvasva a következő mondatot adják: Vado ad Patrem – Az Atyához megyek. Ezt mondja nekünk Jézus, és azt szeretné, ha ez életformánkká válna.

Közös ima

Imádkozzunk vele Istenhez, a mi Atyánkhoz úgy, ahogyan ő tanított minket:

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy...

Néhány pillanatra elcsendesedünk, mielőtt a második szakaszba belekezdünk...

Második szakasz: Zarándokszállásaim

Bevezetés

A második dolog, amit Kentenich atya a *zarándoklat* után megnevez: a *zarándokszállás*. Felteszi a kérdést: „Hogy néz ki a zarándokszállás? Amikor a zarándok, ill. a zarándoklét képét végiggondoljuk, önkéntelenül adódik a kérdés: hát miközben a menny felé zarándokolunk, nincs itt a földön szállásunk? Kétségtelenül van! Csak az a kérdés, hogyan néz ki ez a szállás.”

Ima és elmélkedés

Egy zarándokéneket hallunk, amely egy egészen különleges szállásról szól:

„Uram, nem dölyfös a szívem,
szemem nem tekinget gőgösen.
Nem keresek nagy dolgokat,
amelyek meghaladják erőm.
Megtanítottam hallgatni a lelkem,
így békét szereztem neki.
Mint anyja ölén a gyermek,
mint gyermek, úgy pihen bennem a lelkem.
Remélj, Izrael, az Úrban,
most és mindörökké!” (Zsolt 131)

Ez a zsoltár minden szállás ősfelméjét írja le: az anyát, akinél a gyermek elcsendesedik, aki csillapítja éhségét, akinél erőt meríthet, ha fáradt, s aki ránéz, megszólítja, s így felkészíti arra,

hogy elindulhasson a világba. Életzarándoklankon szükségünk van szállásokra, amelyek védelmet nyújtanak, élelmet biztosítanak és nyugalmat kínálnak, de gazdagítanak is azáltal, hogy lehetőséget adnak a találkozásra más zarándokokkal, és továbbindulásra ösztönöznek.

Az útnak e szakaszán szakítsunk egy kis időt arra, hogy életutunk személyes zarándokszállításait szemügyre vegyük.

Szállások életutamon. Melyek lehetnek ezek?

Kentenich atya két példát nevez meg: az Egyházat, mint a hívők közösségét és a családot.

Az Egyház: „Íme az egyik szállásunk. Bár ebben a formában, amelyben ma létezik, nem fog örökké megmaradni... Legyünk otthon benne, találjuk meg benne fészünköt, de legfőképpen engedjük magunkat kézen fogni, és az égi Egyház felé irányítani, oda elvezetni.” Az Egyházat mint szállást konkrétan is megragadhatjuk: lehet, hogy személyesen például nem a plébániát éljük meg „szállásként”, hanem talán egy imakört, egy lelkesítést, egy közeli kolostort. Vagy egy hívő embertársunkat, aki hitből befogadott minket. Vagy a liturgia ünneplésében találjuk meg: minden szentmise, minden szentáldozás egy-egy ilyen „szállásélmény” lehet.

De minden valódi emberi szeretet, minden barátság, amelyben úgy érzem, elfogadnak, az örök haza megtapasztalása.

A család: „Fészek, szállás..., egy nagyon is lakható, mégis múltó szállás, ez kellene, hogy legyen a családnak. Az én családom! Apa vagyok, anya vagyok, gyerekeim vannak. Milyen legyen a családom, a családom légköre? Legyen szállás az Ég felé zárandokolók számára. Ma ennek a szállásjellegnek, családnak hívő, természetfeletti szállásjellegének kétségkívül különösen is nagy a jelentősége.”

Rövid gyűjtés a zárandokcsoportban:

Mi lehet számunkra „szállás” életzárandoklatunkon?

Egyéni szemlélődés:

- Milyen szállásokra leltem személyes életemben? Életünk zárandoktérképén megnevezzük a „szállásokat” (család, asszonykör stb.; ha szükséges, kiegészíthetjük továbbiakkal).
- Miben erősített meg az adott „szállás”, mit kaptam tőle további zárandoklatomhoz? (Pl. megerősödtem abban a tudatban, hogy nem vagyok egyedül; tisztábban látom az életemet; megerősödtem a hitben...)

Tapasztalatcsere

Felismeréseinkből megoszthatunk néhányat kettesben vagy hármásban

Összegzés a második szakasz végén:

Egyénileg és csoportosan is végigtekintetünk életzarándoklatunk szállásélményein. E szakasz végén idézzük emlékezetünkbe azt a szállást, melyet maga Jézus kínált fel nekünk halála előtt: anyját adta nekünk anyaként, s rábízott minket. Minden *Üdvözlégy*, *Mária* arra emlékeztethet minket, hogy Mária mindig jelen van, és mi nála mindig menedéket, védelmet találhatunk, új erőre lelhetünk. Utunkon iktasunk be rövid pihenőt e „szálláson”.

Közös ima

Üdvözlégy, Mária, kegyelemmel teljes...

Harmadik szakasz: Pillantás zarándoklatunk céljára

Lelki ráhangolódás

Idézetek a Szentírásból:

Jézus mondja: „Ne legyen nyugtalan a szívetek! Higgyetek az Istenben és bennem is higgyetek! Atyám házában sok hely van, ha nem így volna, megmondtam volna nektek. Azért megyek el, hogy helyet készítsek nektek. Ha aztán elmegyek és helyet készítek nektek, újra eljövök, és magammal viszlek benneteket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok.” (Jn 14,1-3)

Pál apostol így emlékezteti a filippibeli gyülekezetet:

„A mi hazánk azonban a mennyben van. Onnan várjuk az Üdvözítőt is, a mi Urunkat, Jézus Krisztust. Ő azzal az erővel, amellyel mindent hatalma alá vethet, átalakítja gyarló testünket és hasonlóvá teszi megdicsőült testéhez.” (Fil 3, 20-21)

Közösen olvassuk Kentenich atya szövegmagyarázatát:

Kentenich atya ezt mondja: „Mi zarándoklatunk *célja*? Nos, már oly sokszor hallottuk: a hazatérés az Atyához, a mennyország, hogy igazán otthonra leljünk az örök, a háromságos Isten szívében. Nemde így kell értenünk Jézus egyszerű szavait, melyet ma az evangéliumban hallottunk: ahhoz megyek, aki küldött, az Atyához megyek.

És mi következik mindabból, amit ma meg láttunk és meghallottunk? Nekem úgy tűnik, három dolog.

Először is: *ápoljuk az Ég iránti vágyódásunkat!*

Természetes, hogy mindenféle vágyak munkálnak bennünk. Szeretnénk előbbre jutni, anyagilag is előbbre jutni, törleszteniünk kell házuk árát, adósságainkat, versenyben szeretnénk maradni másokkal, egészségesek szeretnénk lenni. Hány és hány kívánságunk van, kívánságok a magunk számára, kívánságok gyermekeink számára!

És akkor ezt halljuk: vágyakozzunk az Ég iránt. Ez ma nehéz! Természetesen ez azt feltételezi, hogy gyakrabban gondolunk a mennyországra, s a mennybéli boldogságra is. Így olvasuk: »Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik« (1Kor 2,9), amit számunkra készít ott fenn, a mennyben... Tehát először is: mit tegyünk, mi a szándékunk? Erősíteni magunkban a túlvilági boldogság iránti vágyat.

Másodszor – ami különösen is erényes dolog –, *a reménység erényét, a reménység isteni erényét különleges módon ápoljuk magunkban.* Mit jelent ez? Remélni, hogy Isten segítségével, az isteni kegyelem segítségével – melyet a Megváltó megszerzett, megszolgált számunkra és rendelkezésünkre bocsát – ezt a nagy, végső célt, a mennyországot egyszer majd valóban elérjük.

Igen, a remény. Ha meggondolom, mekkora jelentőséggel bír ma számunkra a remény, egy egész sor gondolatot fel kellene sorolnom.

Először szabadjon kiemelnem: a remény, hogy egyszer majd odafenn a mennyei dicsőségnek részesei lehetünk, Istennél lehetünk, először is erősít minket, erőt ad a kísértések idején. És hány kísértésnek kell ma ellenállnunk! Mit teszünk a kísértés idején? Reménykedünk! Hiszen a Jóisten, a Megváltó megígérte, hogy minden helyzetben mellettünk fog állni kegyelmével. Páltól tudjuk, mit gondolhatunk erről:

»Mindent elviselek abban, aki erőt ad.« (Fil 4,13) Tehát minden kísértést le tudok győzni, legyen az bármi: nehézségek a házasságban, szexuális problémák általában, bármilyen nehézség legyen is az, hitbéli kételyek – mindennel megbirkózom annak segítségével, aki erősít engem. Bízhatok benne, hogy az isteni kegyelem segít átugrani minden akadályon, minden szakadékon.

Azután szabadjon másodszor megjegyeznem: a mennyországba vetett remény, *a mennyországba vetett remény ápolása megajándékoz* minket azzal, ami a ma emberének annyira hiányzik, pedig annyira nagy szüksége lenne rá. Mi ez? *A mennyei lélek*, a mennyei lelkület. A földhöz ragadt lélek az, ami annyit kínoz minket! De a mennyre irányuló lélek! Megint menjünk el Pál iskolájába! Hiszen halljuk, ismerjük a csodálatos ígét: »A mi hazánk a mennyben van.«

Tudjuk, honnan származik ez az ige. Ez egy olyan kifejezés, amely Pál idejében gyakran használatos volt, csak ő »megkeresztelte«. Akkoriban ezt – szinte állandósult szókapcsolatként – így használták: A mi hazánk Rómában van. Mit jelent ez tulajdonképpen? Azokat a szokásokat vezessétek be vidéken mindenütt – a gondolkodásmódot, az érzékelés módját, az értékrendet –, amelyek Rómában, a császári udvarban élnek. Valahogy úgy, mint amikor azt mondjuk, hogy azt a divatot, melyet Párizsban kitalálnak, s onnan terjed el mindenfelé, azt a divatot kövessétek itt, Amerikában is. Pál pedig

ezt mondja: A mi hazánk nem Rómában, hanem a mennyben van. Mit jelent ez? Minden, ami odafent az örök, háromságos Istennél érvényes, ami ott az első helyen áll, ahogyan a mennyországban gondolkodnak és éreznek, az legyen életetek mércéje, arra törekedjétek itt, a földön.

Tehát: Quae sursum sunt quaerite. (A fentieket keressétek.) Mit jelent ez? A fentieket! Nem azt, ami lent van, nem az után kell állandóan kinyújtanunk a kezünket (vö. Kol 3,2). Persze vannak dolgok, amelyeket meg kell tennünk. De amikor a kezünket földi dolgok után nyújtjuk, egyidejűleg nyújtsuk kezünket, sőt mindkét kezünket az után, ami odafent van.

S mi a remény hatása, gyümölcse? *Harmadszor: megvigasztal minket minden, de minden testi és lelki szenvedésben.* Mennyi keresztet és szenvedést kell hordoznunk! A Megváltó maga mondta nekünk: »Boldogok vagytok – igen, boldogok vagyunk, boldognak kell lennünk –, ha megvetnek benneteket...« Miért is kell boldognak lennünk? Így folytatódik a gondolat: »Fent, a mennyben...« Ezért sursum corda!⁶ A remény, a mennybe vetett remény segít nekünk a mindennapok nagy problémáit megoldani.”

Aki szívesen teszi, felolvashat egy mondatot a szövegből, amely különösen megérintette őt. Megbeszélés nincs.

6 Emeljük fel szívünket! (lat.)

Személyes elmélkedés

Kentenich atya szerint ahhoz, hogy úton tudjunk maradni, és ne fáradjunk meg, a menny iránti vágyakozást kell ébren tartanunk magunkban. Pál szerint: „A mi hazánk a mennyben van.” (Fil 3,20)

- Hogyan képzelem el a mennyországot? Mire vágyom leginkább, amikor a mennyországra gondolok?
- Mit szeretnék életemből elvinni és Istennek adni az első mennyei találkozáskor?

Jegyezzük fel gondolatainkat néhány szóval a zarándoktérképre az „Otthonunk a mennyben van” résznél.

Elmélkedés

Írjunk „útközben” egy rövid levelet Istennek (Krisztusnak, a Szűzanyának), és számoljunk be személyes vágyunkról (mindenki kap egy papírlapot és egy borítékot).

**A zarándokút vége, megérkezés
(lélekben vagy valóságosan)
a Schönstatt-szentélybe**

Záró imádság

Mária, Anyánk!

Zarándokutunk végén (lélekben) hozzád jövünk, ide, szentélyedbe, hogy rád bízunk, Schönstatt Háromszor Csodálatos Anyja, életutunkat.

Te ismered félelmeinket és szenvedéseinket, s te kísérsz minket mint anyánk, aki már rég gondoskodtál rólunk, mielőtt még megismerünk téged.

Mert Krisztus rád bízott minket a kereszten. Most újra rád bízunk életünket, és kérünk, hogy kísérj minket, igen, hogy vezess minket, és add áldásodat, amely mindig kieszközli számunkra Isten áldását.

Kérünk azokért az emberekért is, akiket hoztunk zarándokutunkon, és akikért most újra felelősséget vállalunk.

Szűzanya, Schönstatt Háromszor Csodálatos Anyja, légy velünk szentélyedből, és eszközöld ki számunkra a háromságos Isten áldását. Ámen.

Ének:

„Áldjon meg az Úr...”⁷

1. Mária, te járj velem! Zarándokutam éjen s nappalon át vezet.
Add újra s újra áldásodat, mely bizalommal tölt el:

Refrén:

„Áldjon meg az Úr és oltalmazzon!
Ragyogtassa rád arcát az Úr s legyen hozzád jószágos!” (Szám 6,24-25)

2. Mária, te légy támaszom! Légy *szállásom*, ha elfogy erőm.
A szentélyben nyugalomra lelek. Imád megtart:

„Áldjon meg az Úr...”

3. Mária, járj előttem! Add, hogy zarándoklásom célja mindig előttem ragyogjon!
Áldásod segít, hogy lépésről lépésre közelebb kerüljek mennyei Atyámhoz:

„Áldjon meg az Úr...”

4. Mária, használj fel engem! Add, hogy utamon „örömhírré” váljak, hogy Isten jószágát, az ő erejét sok szívbe elvigyem.

7 Szabad fordítás. Eredeti cím: Der Herr segne dich.
Szöveg: Nurit Stosiek, dallam: Tabea Platzer

„Áldjon meg az Úr...”

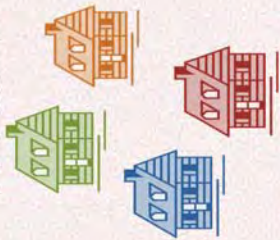
Esti áldás a zarándokúton

5. Mária, a nap véget ér. Őrizz meg szentélyed-
ből ezen az éjjelen,
és kérd Isten áldását, hogy Ő, az Atya virrasz-
szon felettem:

„Áldjon meg az Úr...”

ZARÁNDOKTÉRKÉP

a szállások

a cél

„A mi hazánk azonban
a mennyben van”
(Fil 3,20)

az út

Tartalomjegyzék

Bevezetés	7
Életutad legyen boldog és áldott!	7
Mit ér a zarándoklat, ha nem gondolunk a hazatérésre?	8
Három kérdés, melyen sok múlik	10
Honnan jövök?	12
Zarándokúton vagyunk: keressük gyökereinket	12
A bizonytalanság generációja: utazók a változás örvényében	12
A felfedezés: királyi sarj vagyok	15
Az „új út”, amely megmutatja, hogyan lehetünk boldogok.....	22
Az emberek reményt keresnek.....	24
Szempontok az elmélkedéshez.....	26
Miből élek?	29
Zarándokúton vagyunk: a létfontosságúra összpontosítunk....	29
Úton egy felgyorsult társadalomban	30
„Egyszerű nagylelkűség”: a saját utamat járom	33
Az „új út”: meggyőző hitelesség.....	39
Szempontok az elmélkedéshez.....	41

Hová tartok?.....	43
Zarándokúton vagyunk:	
a célban reménykedünk	43
Kószálók, csavargók, turisták, játékosok..	44
Nyugtalan a szívünk.....	46
Az „új út”: úton hazafelé	48
Elmélkedés:	
Életünk zarándoklat.....	52

Úton vagyunk. Bensőnkben s
a világban, egy életen át. Utunk
minősége attól függ, hogy ho-
gyan válaszolunk e három kér-
désre:

Honnan jössz?

Miből élsz?

Hová tartasz?

Könyvünk abban segít, hogy
megtaláljuk ezekre a kérdések-
re személyes válaszainkat: be-
vezet az életzarándoklat művé-
szetébe.

ISBN 978-615-5149-73-3

9 786155 149733